

לקראת 2008 ברפת

עופר קרוז, אמבר

העבודה. העברת העבודה מבעלי הרפת לשכירים זולים פגעה גם היא במחיר המטרה ובכל מקרה הותירה ותויתר בעתיד את הכנסות הרפת רק בידי העובדים בה בפועל, תוך ירידה מתמדת אם לא נתעשת, במה שיישאר לבעלים. המחסור במזון הוא עולמי ויותר ממה שמחסור זה מדאיג אותנו (והוא באמת מדאיג) אנחנו צפויים גם למחסור במספוא משקי וזאת בגלל שלא השכלנו לשמור קשר בין הרפת לשדות ונתנו בידי עובדי הפלחה את הכוח. עובדי הפלחה, ובצדק מבחינתם, חייבים להראות רווח מרבי ובהרבה מקרים יהיה זה על חשבון הרפת. התוצאה, אחד מרוויח קצת, השני בקושי חי והמערכת כולה מפסידה. היום, בכל משק ומשק, לפי היכולת שעדיין עומדת לו, חובה לקשור בחוזה מחייב את אנשי הפלחה לאספקת מספוא לרפת. אם לא נסכים על המחיר, לפחות תהיה לנו הכמות. ייצור חלב זהו תהליך מורכב וכמו שהנסיעה בדרך כוללת כביש, נהג ורכב כך גם ברפת, המזון שהוא חשוב, מעל לכל ספק, לא ייתן את התמורה הצפויה ללא תשתית מבנים נאותה, בקר בריא ומטופח ורפתנים שנותנים את הכול.

יותר מפעם אחת ראינו את הקשר הישיר בין שיפור תנאי מחיית הפרות לכמות החלב המשוק. פחות פרות בתנאים טובים נותנות יותר חלב לשיווק מיותר פרות, שחיות בצפיפות ובתנאים לא סבירים.

יש מי שחוסך בגידול העגלות וגם בסרט הזה כבר היינו. מי שלא ישקיע בעגלות את הכול יקבל מבכירות ירודות, שיובילו אותו להגדלת העדר כדי לייצר את המכסה וחוזר חלילה. חיסכון זה דבר חשוב, אבל כמו שכל דבר חשוב אחר נעשה, זה צריך להיעשות בזהירות ובמחשבה תחילה. ובחזרה למחיר המטרה. מחדים לגעת בו "כי האוצר רק מחכה מעבר לפינה". לדעתי חובה לשנות את מבנה מחיר המטרה, כך שיתאים למציאות שהשתנתה עקב היעלמותם של המשקים הקטנים והבלתי יעילים. מחיר המטרה צריך לאפשר, פרט להוצאות, גם רווח סביר ובייחוד למשק עתיר הון כמו הרפת.

ההמלצה שלי, לא לוותר על המקצוע ולא ללכת שבי אחרי פיתויים קצרי טווח. הרפת לא מתאימה למנטאליות של ריצות קצרות. רק רצי מרתון יישדרו וירוויחו ואילו על מנהיגי הענף החובה לעשות הכול למען התשתית הכלכלית שבה אנחנו חיים. ■

בסוף 2006 נפל דבר, מחירי המזון עלו ועולים בעוד שמחיר המטרה משתרך מאחור. החלב לעומת זאת, ובניגוד לשנים האחרונות, הפך להיות מוצר במחסור ונוצר לחץ להגדלת הייצור, אבל בתמורה מזערית, עד כדי לא כלכלית.

רבים טובים לא עמדו בפני הפיתוי של ה-90% וצמצמו הוצאת פרות, הגדילו את הצפיפות, תוך פגיעה ביעילות המקצועית ובנצילות המזון.

המדינה מלאה בשטחי מטע ולהבדיל נדל"ן. מגדלי המספוא מתבייתים, כבר היום, על מחירים דמיוניים כי אנחנו ולא אחרים, המצאנו את "האלטרנטיבה".

משקים רבים ובעיקר, שותפויות עתירות דירקטוריונים מקיימים דיונים ברווחיות שנשחקה ומפנים אצבע מאשימה למרכז המזון והרכב המנה. מעט מדי מהמנהלים מבינים נכוחה את הרפת וכתוצאה מכך גובר הלחץ על הזולת המנות והוספת פרות.

הזולת המנות בדרך של שינויים במדדי ההזנה ובהרכב סל המספוא עלול וכבר גורם לפגיעה נוספת ביעילות התזונתית, דבר שיוביל לפגיעות נוספות בפוריות ובהתפתחות העגלות ועוד כהנה וכהנה תופעות בלתי צפויות נוספות.

הוספת פרות ללא הרחבת שטחי מחיה בדרך של בניית סככות ושדרוגן, זהו מעשה של ברכה לבטלה וחסר היגיון, כמו הרעיון של הורדת מדדי המנות.

במשך שנים רבות נהנו המשקים הגדולים ממחיר מטרה שהתבסס על ממוצעים אשר הושפעו מקיומם של משקים קטנים ולא יעילים. ההיעלמות ההדרגתית של המשקים הקטנים הקטינה את בסיס מחיר המטרה והיום יותר מבעבר הוא חוזר למלא את כוונת ממציאו. הרעיון שבבסיס מחיר המטרה הוא כיסוי להוצאות הייצור בתוספת תמורה מסוימת להחזרי הון ועבודה ברמה של השכר הממוצע במשק. אין במחיר המטרה תמורה לרווח ולכן הרווח, שצפינו בו בעבר, היה כמעט כולו על חשבון המשקים החלשים.

במרבית המשקים, ובעיקר באלו שהם פחות יעילים מקצועית, כל מה שניתן היום לצפות לו זה כיסוי לשכר